

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X.X. IR BANKO LUMINOR BANK AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2025-06-05 Nr. 429-111
Vilnius

Lietuvos bankas gavo pareiškėjo X.X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir banko *Luminor Bank AS*, veikiančio per skyrių Lietuvoje, (toliau – bankas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2024 m. sausio 9 d. pareiškėjas su banku sudarė Terminuotojo indėlio sutartį (toliau – Sutartis), nurodyta suma – 5 000 Eur. Sutartis buvo sudaryta 30 dienų laikotarpiui (iki 2024 m. vasario 8 d.) su automatinio pratęsimo kiekvieną mėnesį bei nustatyta metine palūkanų norma – 0 proc.

Pareiškėjas 2025 m. vasario 5 d. kreipėsi į banką su pretenzija, kad bankas jam už indėlį pagal Sutartį neišmokėjo 3 proc. dydžio metinių palūkanų. Bankui nesutikus tenkinti pareiškėjo reikalavimo už indėlį sumokėti 3 proc. metines palūkanas, pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo.

Kreipimesi pareiškėjas paaiškino, kad interneto banke su banku sudarė „terminuoto indėlio sutartį 12 mėn. laikotarpiui su metine palūkanų norma 3 proc. (apytiksliai). Pastebėdavau, kad sutartis atnaujinama kas mėnesį, todėl kreipiausi į konsultantą, kuris patvirtino, kad sudaryta 12 mėn. sutartis ir viskas yra gerai (šios aplinkybės įrodyti negaliu, nes neprisimenu kokių būdu kreipiausi į konsultantą).“ Pareiškėjas taip pat teigė, kad, praėjus metams po Sutarties sudarymo, vėl kreipėsi į banką telefonu ir banko darbuotojas jam paaiškino, kad pagal Sutartį už indėlį banko mokamos metinės palūkanos yra 0 proc. Pareiškėjas teigia, kad: „tai absurdiška, nes nėra jokios logikos sudarinėti 12 mėn. indėlio sutartį su siekiu uždirbti 3 proc. palūkanų nejudinant indėlio metus, o tuo tarpu pačiam atnaujinanti kas mėnesį sutartį, kad neuždirbčiau nieko.“ Pareiškėjas Lietuvos banko prašė įvertinti, ar bankas teisingai teigia, kad tokią Sutartį sudarė pats pareiškėjas, o ne kad Sutartis buvo sudaryta dėl banko techninės klaidos. Pareiškėjas pakartojo, kad laikosi pozicijos, kad Sutartį sudarė 12 mėnesių laikotarpiui, siekdamas uždirbti apie 3 proc. metinių palūkanų.

Bankas nesutiko tenkinti pareiškėjo reikalavimo ir prašė jį atmesti. Pateiktame atsiliepime bankas paaiškino, kad pats pareiškėjas interneto banke su banku sudarė Sutartį ir pasirinko šias Sutarties sąlygas: terminą bei jam nustatytą palūkanų normą, taip pat automatinio Sutarties pratęsimo sąlygas. Banko teigimu, prieš sudarant Sutartį pareiškėjas buvo supažindintas su Sutarties sąlygomis, po Sutarties sudarymo jis turėjo visas galimybes stebėti savo Sutarties sąlygas (matyti terminą ir palūkanų normą, priskaičiuotas palūkanas), kilus klausimų dėl Sutarties sąlygų, bet kuriuo metu galėjo kreiptis į banką, tačiau šiomis galimybėmis nepasinaudojo. Banko teigimu, skirtingai, nei teigia pats pareiškėjas, jis iš karto po Sutarties sudarymo į banką dėl Sutarties sąlygų nesikreipė. Banko turimais duomenimis, pareiškėjas į banką kreipėsi kitais klausimais.

Bankas paaiškino, kad pareiškėjas Sutartį sudarė interneto banke tik 30 dienų laikotarpiui su automatinio pratęsimo, 0 proc. palūkanų išmokėjimo dažnumą pasirenkant kas mėnesį bei nustatant Sutarties pabaigos datą 2024 m. vasario 8 d. Bankas patvirtino, kad Sutarties sudarymo metu nebuvo nustatyta jokių techninių nesklandumų, Sutartis buvo sudaryta pagal pareiškėjo pasirinktas sąlygas interneto banke. Sudarydamas Sutartį pareiškėjas patvirtino, kad yra susipažinęs su Sutarties sąlygomis, ir su jomis sutiko. Atsižvelgdamas į pirmiau minėtą informaciją, bankas prašė atmesti pareiškėjo reikalavimą kaip nepagrįstą.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių (toliau – Taisyklės) 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Pareiškėjo ir banko ginčas kilo dėl banko galimo atsisakymo įvykdyti Sutartį kitomis nei Sutartyje sutartomis sąlygomis. Pareiškėjas teigia, kad Sutartį sudarė turėdamas tikslą už indėlio laikymą banke gauti 3 proc. metines palūkanas. Bankas teigia, kad Sutartyje yra nustatyta ne 3 proc. metinė palūkanų norma, kaip teigia pareiškėjas, bet 0 proc., su tokia Sutarties sąlyga pats pareiškėjas sutiko, sudarydamas Sutartį.

Siekiant išspręsti tarp pareiškėjo ir banko kilusį ginčą, Lietuvos banko vertinimu, būtina nustatyti, ar bankas tinkamai įvykdė Sutartį.

Nagrinėjamo ginčo byloje nustatyta, kad pareiškėjas interneto banke pildė prašymą bankui sudaryti Sutartį. Pildydamas prašymą sudaryti Sutartį, pareiškėjas pasirinko tokias Sutarties sąlygas: indėlio sutarties sumą (5 000 Eur), indėlio rūšį (terminuotasis indėlis), palūkanų normą – 0 proc.; Sutarties laikotarpį (2024 m. sausio 9 d. – 2024 m. vasario 8 d.) automatiškai jį pratęsiant kiekvieną mėnesį. Pareiškėjas teigia, kad už laikomą indėlį banke turėjo lūkestį gauti ne 0 proc. metinių palūkanų, bet 3 procentus (pareiškėjas nurodo, kad apytiksliai). Tokį savo teiginį pareiškėjas motyvuoja bendra logika, teigdamas, kad nėra logiška metus laikyti indėlį banke ir gauti už tai 0 proc. palūkanų. Kita vertus, bankas teigia, kad Sutartį įvykdė Sutartyje sutartomis sąlygomis, pareiškėjas, sudarydamas Sutartį (ir po to), aiškiai matė visas Sutarties sąlygas ir su jomis sutiko.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarties privalomumo ir vykdytinumo principas (lot. *pacta sunt servanda*) – teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią. Sutarties šalys turi vykdyti priisimtus įsipareigojimus tinkamai, vienos sutarties šalies pareigą vykdyti sutartinę prievolę atitinka kitos sutarties šalies reikalavimo teisė, kuri yra ginama įstatymu. Sutarties vykdymas yra jos šalių bendradarbiavimo procesas, kuris turi vykti sąžiningumo ir geros valios sąlygomis (Civilinio kodekso 6.158, 6.200 straipsniai). Tai reiškia, kad sutarties šalis negali elgtis priešingai nei tie lūkesčiai, kuriuos ji savo veiksmais, atliktais vykdant sutarties sąlygas, suformavo kitai sutarties šaliai¹

Pareiškėjas teigia, kad, sudarydamas Sutartį, turėjo lūkestį, kad bankas jam už indėlio laikymą mokės apytiksliai 3 proc. metinių palūkanų. Tačiau pareiškėjas platesnį paaiškinimą, kas lėmė tokį jo lūkestį, nepateikė, tik nurodė, kad nėra logiška laikyti indėlį banke ir už tai negauti atlygio. Taigi, ginčo byloje nėra jokių objektyvių duomenų apie konkrečius banko veiksmus, kuriais bankas pareiškėjui galėjo sukelti lūkestį, kad Sutartis sudaroma su sąlyga mokėti 3 proc. metinių palūkanų normą, bet ne 0 proc., kaip nustatyta Sutartyje.

Ginčo byloje banko pateikti duomenys patvirtina, kad bankas pareiškėjui aiškiai atskleidė ikisutartinę informaciją, įskaitant ir apie 0 proc. metinę palūkanų normą, mokamą už indėlio laikymą banke, o pareiškėjas, sudarydamas Sutartį, su tokia sąlyga sutiko. Banko Lietuvos bankui pateiktais duomenimis, pareiškėjas ir po Sutarties sudarymo interneto banke turėjo galimybę matyti visas Sutarties sąlygas, įskaitant ir 0 proc. metinę palūkanų normą, tačiau po Sutarties sudarymo nesikreipė į banką dėl Sutarties sąlygų neatitikties jo lūkesčiams, į banką kreipėsi tik praėjus metams po Sutarties sudarymo. Taigi, turimi duomenys patvirtina, kad Sutartis buvo sudaryta nustatant 0 proc. metinę palūkanų normą, o šalys visą Sutarties laikotarpį sutartį vykdė joje nustatytomis Sąlygomis. Ginčo byloje, be subjektyvių pareiškėjo paaiškinimų, kad jis tikėjosi, kad jam už indėlio laikymą bus mokama apytiksliai 3 proc. metinių palūkanų, nebuvo nustatyta jokių banko veiksmų, dėl kurių būtų galima teigti, kad bankas pareiškėjui būtų sukėlęs lūkestį, kad už indėlio laikymą yra taikomos ne 0 proc. palūkanos, kaip sutarta Sutartyje, bet 3 proc., kaip teigia turėjęs lūkestį pareiškėjas.

¹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. kovo 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-208/2013.

Atsižvelgiant į pirmiau minėtą informaciją, vertintina, kad bankas pagrįstai Sutartyje nustatytomis sąlygomis pareiškėjui už indėlio laikymą banke taikė 0 proc. metinę palūkanų normą, o pareiškėjo teiginys, kad bankas jam turėjo mokėti apytiksliai 3 proc. metinių palūkanų, nėra pagrįstas nei ikisutartine informacija, nei Sutarties sąlygomis. Atsižvelgiant į tai vertintina, kad bankas tinkamai įvykdė Sutartį, o pareiškėjo reikalavimas Sutartį vykdyti kitomis sąlygomis, nei aptarta Sutartyje, yra nepagrįstas, todėl atmetinas.

Į esminius šalių išdėstytus argumentus atsakyta, o kiti šalių nurodyti argumentai neturi esminės reikšmės sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną šalių argumentą².

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X.X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis

² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.